Library of the
PACIFIC UNITARIAN SCHOOL
FOR THE MINISTRY
Berkeley, California

Cenzurat.

XLVII. évf. Cluj, 1937. január 1. szám

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

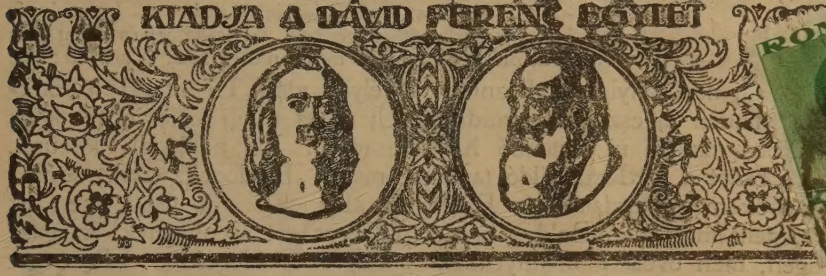

Alapitotta: DR. BOROS GYÖRGY.

Uj évi imádság.

Itt vagyunk Atyánk, a megszentelt hajlékban, hogy tiszta szivvel imádjunk és magasztaljunk téged. Itt vagyunk az uj esztendő első óráiban, hogy részesüljünk bőséges áldásaidban és mint igaz gyermekeid a te áldásoddal indulhassunk el a bizonytalan és láthatatlan jövendőség elébe. Oh Istenünk, ha mindnyájan itt lehetnénk, akik egy anyaszentegyház kebelébe tartozunk, ha mindnyájan egyek volnánk érzületben és gondolatban, akik együtt imádkozunk: mennyivel szárnyalóbb és hathatósabb volna imádkozásunk. Sokan vannak egy anyaszentegyház kebelében távol e szent helytől, egyebütt keresve az élet boldogságát. Oh emeld föl sziveinket, lelkeinket, hogy ott fönn a magasságban, ahol tér és idő eltünnek, tiszta szivben együtt imádhassunk s a tiszta sziv hatalmával együtt láthassuk meg az orcádat.

Kapcsolj össze minket, oh szent Atyánk a szeretet végtelen érintésével, amely megelégedést és kölcsönös erőt ad; hogy Tebenned egymásban örömet, boldogságot találhassunk s örömmel és tiszta őszinteséggel kivánjuk *egymásnak a boldog uj esztendőt.*

Nemcsak magunkért, akik itt vagyunk, hanem minden felebarátunkért is imádkozunk. Különösen pedig a szegényekért és szükölködőkért, a szenvedőkért és a veszteségért. Oh mutasd meg, hogy mindnyájan egy Atyának vagyunk gyermekei s a Te szent lelkednek áldásaiban minden igaz lélek részesül.

Imánkba foglaljuk mindazokat az egyházakat, melyek a békesség és embertestvériség szent eszméinek megvalósulásáért munkálkodnak.

Isten, addj egy békés, termékeny, áldott új esztendőt!

Ámen.

E. E. H.

Berkely California. American
Unitarian College for the Ministry

1—1937.
U. P.

A főpásztor uj évi köszöntése

összes anya-, társ-, leányegyházközségben és szorványban levő kedves hiveinek.

És most atyámfiai ajánlak titeket az Istennek és az ő kegyelmessége igéjének, aki felépithet és adhat nektek örökséget minden megszenteltek közt. (Csel. 20 : 32.)

Uj nap fényle reánk annyi veszélyek után. Uj hit kél lelkünkben minden uj esztendő virradatán. Uj szivet és uj lelket növel keblünkben minden uj esztendő hajnalhasadása. És boldogok leszünk. Erre biztat a jó Jézus áldó tanitása, mert: „Boldogok, akik sirnak, mert ők megvigasztaltatnak. Boldogok, akiknek szivök tiszta, mert ők az Istent meglátják. Boldogok, akik háboruságot szenvednek az igazságért, mert övék a mennyeknek országa. Boldogok a békességre törekedők, mert ők az Isten fiainak mondatnak."

Akartok-e boldogok lenni kedves unitárius atyámfiai? Ha igen, cseréljetek uj szivet, uj elmét. Valamint a termő fa uj rügyet növel s abból tavasz közeledtével uj levelet és uj virágot termel, éppen ugy kell megujitnunk szivünk reménykedő érzéseit és lelkünk gondolatait.

Hadd hulljon le életünk fájáról a hervadó harag, a gyötrő bánat, a busitó emlék. Tisztuljunk meg hitben és érzésben s mint igaz testvérek az Urban, legyünk egy test és egy lélek. A szeretet olvasszon össze mindnyájunkat, mert akkor bizonnyal öröme telik bennünk Istennek, ki maga a tökéletes szeretet.

Vallásunk a szeretet vallása, mert azt a Jézustól örököltük. Arról ismernek meg, hogy az én tanitványaim vagytok, hogy egymást szeretitek. Arról ismerjenek meg, hogy jó unitáriusok vagytok, hogy a főpásztor szavára hallgattok, intéseit követitek. Azzal teszitek boldoggá az ősz főpásztort, ha őszinte hittel és buzgósággal vagytok és maradtok jó unitáriusok.

Ugy áld és ugy szentel meg titeket az égi Atya és ad néktek örökséget a szentek között.

Ezért imádkozik a titeket egyenként és összesen atyai szeretettel szerető főpásztor.

Cluj, 1937. január 1. *Dr. Boros György,*
püspök.

Egy nyolcvanhétéves lelkészünk karácsonyi ajándéka egyházának. Bensőséges ünnepe volt a városunkkal szomszédos Chidea község unitárius hiveinknek. Karácsony első napján az egyház templomi ünnepély keretében vette át nyugalmazott lelkészének, Fülöp Mózesnek és nejének, Biró Bertának karácsonyi ajándékát, egy uj, értékes harmóniumot. A hivek a harmóniumot nagy örömmel fogadták, annál is inkább, mivel már a háboru óta semmiféle hangszer nem volt templomukban. Fülöp Mózes hatvankét évig volt Chidea unitáriusainak szeretett papja és most ezzel az egyházának ajándékozott harmóniummal is emléket emelt hosszu szolgálati idejének. Itt említjük meg, hogy Fülöp Mózes a főtanácsról való elmaradását azzal igazolta, hogy 500 leit adományozott egyetemes egyházi célokra.

Az uj év tanácsa.

A gyorsszárnyu idő ujra elhozta számunkra az uj esztendőt. Ez az időszak nemcsak arra való, hogy elmélkedjünk, — a tisztán elmélkedés csak renyhe lelkek sajátossága — hanem legfőképpen arra, hogy komoly elhatározással tervet készitsünk a jövőre. Édes dolog, kellemes lelki élmény a multra visszagondolni, mert a Mindenható ugy alkotta meg az emberi lelket, hogy a multból nem a fájdalom, hanem csak a *fájdalom emléke* marad meg a szivünkben. Örömeink, sikereink pedig teljes mértékben emlékünkben maradnak, sőt megszépülnek, megnagyobbodnak.

A mult tehát életünk céljainak igazi utmutatója. Az uj év határmesgyéjén megtudjuk állapitani a mult évi sikereinknek és sikertelenségeink igazi okát és e megállapitás birtokában módunkban áll a jövő helyes tervének, munkaprogramjának megállapitása.

A Dávid Ferenc Egylet is komoly elhatározással lépik át a jövő esztendőbe, mint ahogy komoly volt az elmult félszázad alatt minden lépése, minden munkája és törekvése. Valami egészen „ujat" sem akarhat, mert ezen téren csakugyan áll az, hogy semmi uj sincsen a nap alatt. Az egylet az elmult ötven esztendő alatt a munkásságnak olyan széles skáláját teljesitette, hogy amennyiben nem akarunk szerfelett ujságszeretők lenni, mint ahogy az ellenséges történetirók Dávid Ferencet feltüntették, lényegében ujat nem adhatunk. Azonban, amiként semmi sem uj a nap alatt, mégis semmi sem teljesen régi. Egy méltatlanul elfeledett, vagy talán csak agyonhallgatott német költő, Heine Henrik mondotta volt a szerelemről, hogy az oly régi, mint a teremtés és mégis mindig uj marad. Minden eszme, amely a lélek szerelméből született, akármilyen régi, minden uj embernél, minden lélekben ujjászületik. Azok a nagy és örök igazságok, amelyek Dávid Ferenc életéből, küzdelmeiből, sikereiből és bukásából, halhatatlan könyveiből és a devai vár megszentelt börtönéből hangzanak el a világ számára, mind méltók arra, hogy velük foglalkozzunk. Ámde, aki mindent tudni, mindent ismerni akar egyszerre, abba a szerencsétlenségbe juthat, hogy nem tudja megragadni a dolog lényegét. Mi pedig azt szeretnők munkásságunk legfőbb céljának kitüzni, ami a vallás lényegéhez, hogy ugy mondjuk: a vallás szivéhez vezet s ezzel föl szeretnők ébresztení hittestvéreink lelkében a bensőséges unitárius *öntudatot*. Jól tudjuk, hogy egyáltalán nem uj dolog. A cikksorozat, amelynek cime ez volt: *Tizenkét cikk az unitárizmusról*, s amelyet a legjelesebb unitáriusok irtak volt, szintén ebben az eszmekörben mozgott. Azonban változtak az idők s az emberek. Ma mi sem vagyunk teljesen azok, akik akkor voltunk. Minden uj emberréteg mélyebben kell, hogy hálóját benyujtsa az eszme tengerébe, gazdagabb eredménnyel kell halásznia, mint az elődök tették. Ha ez nem igy volna, a haladás gondolata nem volna egyéb üres beszédnél.

Vessük tehát hálonkat a mélybe. Keressük meg szent vallásunknak igazi értékeit, igazi mélységeit s tegyük azokat ismertté, öntudatossá hittestvéreink körében. Ha ezt tesszük, lelkünk legbensőbb

vágyának engedelmeskedünk s ugy hisszük, igazán helyes és méltó feladatot tüzünk ki.

Erre a munkára hivjuk fel hittestvéreinket, tagtársainkat főképpen pedig munkatársainkat. *Benczédi P.*

Uj esztendei szokások.

A kereszténység elterjedése óta uj esztendő karácsony első napja utáni 8-ik napban nyert állandó megállapitást és nemcsak polgári, hanem egyuttal egyházi ünneppé is lőn. Az egyházi jelleg azonban nem küszöbölte ki azokat a régi szokásokat, melyek még a pogány világból maradtak. Ilyen régi kedves szokás, amely még a régi rómaiaktól ered, az ajándékozás és egymásnak szives üdvözlete. Amint Brassai Sámuel a Vasárnapi Ujság 1843-ik évfolyamában megirta, az ujévi jókivánságok és ajándékok a hajdani rómaiaknál egy szivet illető alkalomnak köszönik eredetüket, midőn egymás ellen bőszült két nép egyszerre elfeledkezve ellenségeskedéséről egymásnak kezet nyujta s barátilag egy város falai közé költözék. Szóval az uj évi szertartások behozatalát Rómában Romulus és Tatius királyoknak tulajdonitották.

A kliensek (a pártfogoltak) patronusaiknak (a pártfogóiknak) aranyozott fügét és törökszilvát küldtek egy drb pénzzel, amely az istenek szobrainak vásárlására volt szánva. Később, midőn a köztársaságot császárság váltotta föl, a császároknak szoktak uj évi ajándékokkal kedveskedni az alattvalók. Claudius császár ezt a szokást eltiltotta, de később ujból életbelépett a keresztény császárok alatt, ámbár a papság az ajándék átadásánál gyakorolt pogányszertartások miatt gyakran tiltakozott.

A keltáknál az volt a szokás, hogy az Istenségnek szentelt erdőből a szentté avatott fagyöngyágat a népnek ajándékul osztogatták.

A középkorban általános divattá lett az ajándékozás. A fejedelmek a főrendeknek, ezek a fejedelmeknek, a férj a feleségének, szülők gyermekeinek, gazdák cselédeiknek szoktak ilyen ajándékot osztogatni. Sőt példák vannak, hogy ezek a fejedelmi jövedelmeknek nem éppen megvetendő részét alkották, sőt némely fejedelmek ki is csikarták azt alattvalóiktól. VIII. Henrik angol király idejében egy erszény volt a fejedelemnek benyujtandó ajándék a főrendek részéről. Ugyanezen angol király leányának, Erzsébetnek öltözködési és pipere költsége a főurak és püspökök évi ajándékából telt ki. Az ajándékozók figyelme azonban nemcsak a királyokra szoritkozott, hanem kiterjedt a ők kedvenceikre is.

Egy vidám történet is maradt fenn az angol udvarból. Egy udvari bolond egy előkelő embert felköszöntött és 20 drb aranyat kapott ezért. A tréfamester többre vágyott s a markában rázogatva az aranyat azt mondotta, hogy „igen könyüek". „Hadd lássam," felelt az ajándékozó, „mert van egy köztök, amelytől nem szivesen válok meg." A bolond visszaadta, azt hivén, hogy többet kap, de a másik csendesen a zsebébe tevé s mondá: „Csak egyszer adtam pénzt bo-

londnak kezébe, akinek nem volt annyi esze, hogy megtartsa." Morus Tamásról, Anglia főkancellárjáról van följegyezve a következő tanulságos eset. A főkancellár, aki a legfelsőbb törvényszéknek elnöke volt egy főrangu hölgy ügyében egy ur ellen kedvező ítéletet hozott; nyertes asszonyság a következő uj évben egy pár keztyüt vitt Morus Tamásnak ajándékba, amelyben 40 arany rejlett. „Udvariasság ellen vétetnék — monda Morus Tamás — ha egy uriasszony ajándékát elmellőzném; a keztyüt tehát elfogadom, de a béllését tessék más valahová forditani." Nemcsak Angliában, hanem a világ minden részében kifejlődött jókivánságnak és az egymásiránt való kedveskedésnek valamely formája. Párisban például valósággal müvészetté vált az ily ajándékozási hajlam.

Ujabb időben Európában az ajándékozás szelleme uj évtől visszaszáll a karácsonyfa körébe s egy igazi benső, családi ünneppé vált. Uj év számára pedig megmaradtak az üdvözletek, jókivánságok és a jövőre készitett tervekről való nyilatkozatok. Országok, egyesületek, pártok, egyházak emberei vezérök elébe járulnak s vezérük előtt jókivánságaiknak, bizalmuknak adnak kifejezést. A vezérek pedig bizonyos mértékig programot is adnak. A jövőbe vetett reménnyel s jó kivánsággal indul el minden jóérzésü ember a jövő bizonytalanságai elé. Adja az Isten, hogy az a sok jó kivánság, melyet 1937 elején kifejezésre juttatunk, csakugyan valóra váljon s érhessünk egy áldott, boldog esztendőt.

IMÁDSÁG.

Oh, Ur Isten, én könyörögve kérlek,
Akard, hogy élet-utam békés legyen.
Nem azért, mintha én megérdemelném,
De a Te kegyelmed nagy és végtelen.

Oh, adj egészséget kicsiny családomnak,
S engedd, hogy gyermekim szépen fejlődjenek
S egy nagyon szerény kis szerencsét is kérek,
Hogy mit elvesztettünk, visszajöjjenek...

Tudom Uram, hogy bármiként szeretném
Életem derüsebb ugy sem lehet...
Csak ha Te akarod Felséges Atyám,
Dicsértessék a Te áldott szent neved...

Nem kivánok én semmi, semmi lenni,
Csak Te-rád nézek Uram szüntelen,
S miként Jákóbból Izraelt teremtél,
Ugy áldj meg engem, édes Istenem...

S. SILLAY ERZSÉBET.

Gál Miklós.
(1856—1936.)

A régi papi gárdának Gál Miklósban egyik igazi értékes tagját ragadta el közülünk f. év december hó 16-án a kérlelhetetlen halál. Papi családból származott. Atyja, Gál Lajos, plaeşti unitárius lelkész volt, akit ma is ugy emlegetnek, mint egy tevékeny egyházépitő munkást, ugy erkölcsi, mint anyagi tekintetben, aki vallás-erkölcsi téren pazar bőkezüséggel osztogatta a szellemi javakat, anyagi téren pedig lerakta a vagyonosodás alapját, mert mint ma is mondják: „minden krajcárból kettőt csinált." Miklós fia is pap lett s örökölte atyjának e szép tulajdonságait. Mint tanuló, a legjobbak közé tartozott. A gimnázium elvégzése után, követve hajlamát, a papi pályára lépett. A papi diploma elnyerése után az 1878—79—1880—81-ig terjedő tanévekben az I. G. Ducai gimnáziumban az iskolafőnöki tisztet töltötte be s tanitotta a 3. elemi osztályt és az I—III. gimnázium osztályban a latin nyelvet. 1881-ben a londoni Manchester New College tanulója lett, ahol két évet töltött. Hazajőve rimetea-i lelkész lett. Innen Budapestre, ahonnan Colteşti-re jött lelkésznek. Nyugalomba 1920-ban ment. Előbb Vácon telepedett le s később Budapestre költözött, ahol az egyházközségnek lelkiismeretes pénztárnoka volt.

Mint pap, nem tartozott az ugynevezett nagy szónokok közé, de beszédei mindig a kor szinvonalán állottak, nyelvezetük választékos, tartalmuk értékes volt.

Nagy nyelvérzékkel rendelkezett. A latin és görög klasszikusokat eredetiben olvasta. A román nyelvet egy fél év alatt megtanulta.

A szerénységnek valódi mintaképe volt s talán épen ez volt az oka, hogy kiváló tehetsége nem érvényesülhetett.

Zárkózott természete miatt csak a legőszintébb barátai előtt tett nagy óvatossággal egy-egy homályos nyilatkozatot.

A vallásos eszmék terén a lassu, de biztos haladásnak volt barátja. Nem akart minden áron ujitani, mint napjainkban akarnak sokan, mert a régiben s azt, a mi jó, megbecsülte és tiszteletben tartotta.

Az aireşvidéki lelkészkörnek elnöke volt s ezen tartott megnyitó beszédeiben tárta fel elméjének és lelkének ragyogó szépségét és nagy értékét. E szükebb körben — mondotta e sorok irójának — találta jól magát.

Én a tanitványi hála és baráti szeretet őszinteségével és melegségével őrzöm emlékét. *Kovács Imre*, nyug. lelkész.

Puksa Endre kitüntetése. Egyházunk Jószágfelügyelőségének volt elnöke, a Földmivelésügyi Minisztérium Erdészeti Főosztályába való beosztással megbizást kapott az összes állami fürészek központi ellenőrzésére, a most ujonnan megszervezett állás betöltésére. Örömmel értesitjük olvasóink táborát a szaktudás és becsületes munka elismeréséről és Puksa afiának ezutáni munkálkodására további sikert és Istennek áldását kivánjuk.

Amit a hegyek beszélnek.

— Két hegyóriás emelkedik a látóhatár két oldalán. Az egyik a Jungfrau, a másik a Finsteraarhorn. S ime a Jungfrau igy beszél szomszédjához:

— Mi ujság odalenn? mi történik alattunk? Talán te jobban körültekinthetsz?!

Évezredek tünnek el, — nekik csak egy pillanat. S végre a Finsteraarhorn odadörgi a választ:

— Sürü föllegek boritják a földet. Megállj, várakozzál...

Ujabb évezredek röppennek el. Nekik csak egy perc.

— Nos és most? — kérdé ismét a Jungfrau.

— Most már tisztábban látok. Odalenn minden megváltozott. Kék tengerek, sötét erdők, egymásra halmozott kőrakások. Körös-körül mozog az élet. Azok az apró lények hemzsegnek ott lenn, akik még soha ormainkat beszennyezni nem voltak képesek.

— Az emberek?

— Igen, az emberek.

Megint ezer év telik el. Egy perc nekik.

— Hát most?

— Ugy látszik, mintha már egy kissé megfogytak volna. Oda-lent kitisztult a környék. Az erdők ritkábbak, a vizek keskenyebbek.

Egy ujabb ezer év mulik el.

— Mit látsz most?

— A távol völgyekben még látok foltokat. Ott még mozog valami.

— Hát most? — kérdé a Jungfrau ismét egy ezredév után.

— Most már minden csendes, Akármerre nézek, minden tiszta, minden fehér... Mindenütt a mi havunk, a mi jegünk. Megder-medt az élet. Most már minden jó, mert minden csöndes.

— Csakugyan, most már minden jó. De talán már sokat is fecsegtünk, öreg. Most már alhatunk is egy keveset.

— Csakugyan ideje már. Aludjunk tehát.

S alusznak az óriás hegyek és alszik velük együtt a derült, kékes égboltozat is az örökre elnémult föld fölött.

(Költemények prózában. Turgenyeff.)

HARMONIUMOK templomi, iskolai, énekkari és házi használatra, minden nagyságban.

ORGONÁK uj müvek, orgonajavitások, átépitések.

WEGENSTEIN L. FIAI, Orgona- és Harmoniumgyár
Timişoara, III., Bul. Mihai Viteazul 30.
Alapittatott 1888. — Jutányos árak, ajánlat dijmentesen és kötelezettség nélkül.

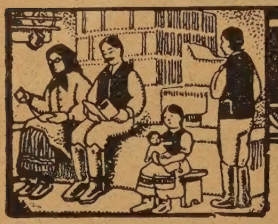

TŰZHELY MELLETT

Balázs deák küldetése.

A püspök megkérdezte a rektor-professzort: nem akadna-e a kollégium legfelsőbb klasszisában jóramenendő deák, akit az examenek után külföldre lehetne küldeni a magasabb tudományok és szép mesterségek tanulására. A rektor-professzor mindjárt megnevezett egy ifjut.

— Főtisztelendő atyám, én legméltóbbnak tartanám a külföldi utra Kökösy Balázst, aki az idén bucsuzik ki iskolánkból — mondotta. — Balázs deákot kitünő elmével, tudományra szomjazó, nemes, szép lélekkel áldotta meg az Isten. Jó könyv mellett talpig égeti a gyertyát, nyelveket tud, a tudományok titkaiban és a világi ismeretek utveszőiben egyforma bizonyossággal forgolódik. Vele nem vallanak szégyent külső országok tudósai előtt . . . őt ajánlom püspök uram kegyelmébe.

A püspök maga elé rendelte Kökösy Balázst és bővebben elbeszélgetett vele.

— No jól van, édes fiam — szólt végezetül, — megnyugszom személyedben. Ha kitelik mostani esztendőd, mindjárt indulni fogsz külső országra és éveket fogsz tölteni a tudományok tüzhelyeinél.

Ettől kezdve Balázs deák még nagyobb buzgalommal feküdt neki a tanulásnak. Pihenő perceiben elringatták a jövendő reményei: lelki szemével látta napnyugati városok fényes épületeit, hatalmas bibliothekák kincses polcait. Dicsőség palástjában jelentek meg előtte hires tudósok alakjai. Hallotta ősi templomok csodás-zengésü harangjait és tüzesnyelvü hitszónokok szavát . . .

Boldog volt Balázs deák, nagyon boldog!

Az iskolai esztendőnek, ugymint 1693-nak végén hazalátogatott, hogy elbucsuzzék apjától, anyjától s jólegény öccsétől, Kökösy Pétertől.

— Az Ur legyen őriző pásztorod! — áldotta meg fiának külföldi utját az öreg Kökösy János.

— Kegyelmeteket is őrizze meg szomoru változásoktól! — kivánta övéinek Balázs deák bucsuzása végén.

Visszasietett a kollégiumba és utra készülődött.

A készülődés napjainak egyikén rettenetes hir érkezett a kollégiumba. Moldva felől tatárok lopóztak át a szorosokon s végigdulták, fosztották a keleti határszél székely falvait.

Balázs deák engedelmet kért a püspöktől, hogy hazamehessen és övéinek állapotát megtekinthesse.

Öröm is, bánat is fogadta odahaza. Öröm volt, hogy öreg szüleit otthon találta, bánat volt, hogy öccsét, Pétert rabságra hurcolták a tatárok a falu népével.

Nagy jajszóval fogadták az öregek Balázs deákot: mi lesz Péterrel a pogányok bilincsén?

— Ne sirjanak, édeseim, ki fogjuk váltani Pétert a rabságból, haza fogjuk szerezni mihamarább! — biztatta meg szüleit a deák.

— Mit tehetünk mi, gyámoltalan öregek? — tördelte kezét az apa. — Vásárokat kellene járni, zálogos kötéseket tenni, éj-nap törekedni a váltságdij összeszerzésén.

— Mindezt megcselekszem én! — Mondotta bátoritó szóval Balázs deák. — Fölmegyek a püspök urhoz s engedelmet kérek, hogy külföldi utamat elhalaszthassam és Péter öcsém szabaditásán munkálkodhassam.

S indult is a deák még azon a napon a püspök szine elé.

Megkeseredett szivvel hallgatta meg a hirt a püspök a székelyek romlásáról.

— Eredj, fiam, eredj öcséd megmentésére: Istennek tetszőbb dolgot nem müvelhetnél! — biztatta maga is a deákot. — De ugy folytasd dolgaidat, hogy mihamarább visszatérhess és külföldi utadra elindulhass.

Mire hazaérkezett a falujába a deák, már megjöttek a tatárok hirtevő postái Krimiából. Faluról-falura jártak és elmondották, hogy melyik székely rab hol van bilincsre verve s kiért mekkora összeget kell leróni váltságdijban? A tétlen siralom, amely eddig ráborult a falvak megfogyatkozott népére, egyszerre szorgos igyekezetté változott. Futton-futott mindenki, hogy övéinek sarcát összeteremtse. A dulatlan maradt székely székek vásárjai, keritett szász városok piacai megteltek szomoru emberekkel, akik marháikon és egyéb föllelhető javaikon posztót, bort, arany-ezüst-müveket, jóféle tallérokat és egyéb tatárnak tetsző dolgokat igyekeztek szerezni.

Kökösy Balázs is kicsinálta a száz ezüst tallért, amit öccse sarcában követelt a rabtartó tatár. Maga akarta öccse dolgát elintézni: már napokat is tüzött maga elé, amikor Krimiába fog indulni. Veszedelmes ut rendszerint, de most a tatár kán katonái ügyelnek azok épségére, akik sarccal sietnek agák, bégek, hodzsák zsebének biztatására.

Már ment volna Balázs deák a rabszabaditó utra, de indulása egyre haladt-maradt. A környék népe ugyanis megtudta, hogy a deák maga megy a pogány földre: nosza, nagy bucsujárás kezdődött hozzája mindenfelől. Ki pénzt bizott rája, ki hirhordozásra kérte, ki üzenetet küldött a rab atyafiának.

Végre utra kelhetett.

Pár hét mulva a deák öccse, Péter, megjött a rabságból. Egymagában jött meg, maga Balázs deák — ugy mondotta Péter — ott maradt Krimiában, hogy fölkeresse, jegyzékbe irja és vigasztalással éltesse a rabokat.

Hosszu hetek multak, mire a deák is hazakövetkezett. De csak éppen megfordulta magát a környéken, átadta a rabok üzenetét s már indult is vissza Krimiába és ujabb váltságdijakat, ujabb üzeneteket és ujabb vigasztalásokat vitt a hazasiró raboknak. És ezt mivelte harmadszor is, negyedszer is Balázs deák.

Nagy hire támadt a deáknak. A rabok angyala: ezt a nevet adták neki a hálás szivü emberek és ugy várták jövését-menését, mint a szabaditó szent lelket.

De hát a külföldi ut terve, hát a püspök kivánsága?

Biz az vádolóan sulyosodott a deák lelkére.

Ötödik rabmentő utja előtt végül tisztelgett a püspöknél. Bocsánatot kért a püspöktől, hogy olyan hosszu ideig nem adott hirt magáról.

— Ugy látszik, Isten más utat jelölt ki számomra, mint amit püspök atyám javasolt — mondotta. — Nekem, ugy érzem, immár nem az a küldetésem, hogy napnyugat kincseit lássam, hanem az, hogy testvéreimet, akiket a pogányok gonoszsága elszakitott egymástól: lélekben összekapcsoljam, vagy egymás kebelére visszavezéreljem. Engedje meg, jóatyám, hogy mostantól fogva rabtestvéreim dolgainak szentelhessem minden földi gondomat!

A püspök lecsüggesztette ősz fejét, gondolkozott.

— Édes fiam, megértelek és világért sem akarlak letériteni a könyörületesség utjáról — mondotta végül. — De hát nem tart örökké a rabok dolga, egyszer csak vége lesz áldozatos munkádnak. Nos, akkor mégis el fogsz menni külső országokra és az önfeláldozás érdemét a tudomány dicsőségével fogod megkoronázni. Elbocsátlak, de visszavárlak édes fiam!

Megkönnyebbült a deák szive s még serényebb buzgósággal járta ezután krimiai utjait. A tatárokat türelemre kérte, a rabok hozzátartozóit intette, hogy siessenek a sarc lerovásával. Hiszen rettenetes sors vár azokra, akik nem váltakoznak ki a rabságból. Ember-kufárok szedik össze a szerencsétleneket és gályákra láncolják, vagy kótyavetyén eladják őket örökös, igavonó rabszolgáknak.

Járta, mindcsak járta Balázs deák a rabmentő utat.

Esztendők multak és egyre kevesbedett azoknak a raboknak száma, akikről jegyzéket vezetett. Ki hazatért, ki meghalt, ki rabszolgasorsra jutott időközben.

Már ugy látta Balázs deák, hogy bevégezte küldetését, nincs több menteni valója Krimiában.

Vajjon most már, annyi év multán, mire szánja életét? Elmenjen-e külső országokra, vagy megtelepedjék otthon valamelyik parochián és szerény, egyszerü szolgája legyen az Urnak, mint annyi más deák, akiket nem áldott meg az Ur hasonló tehetséggel.

Gondolkozott a deák és amint gondolkozott: ifjonti, szép álmai ujra elözönlötték szivét. Napnyugat csodás zenésü harangjai megint feléje árasztották hivó sürgető szavukat. Igen, el fog menni külső országra és megfürdeti lelkét a tudományok szép mesterségének gyönyörüségeiben. Uj tervek lángoltak fel szivében, napról-napra sebesebb lépésekkel igyekezett hazafelé Krimia ösvényein. A püspök bizonyosan örömmel fogja beváltani igéretét.

Forró nyári napon egy tatár faluba érkezett. Nagy, keritett udvarház állt a falu közepén. Künt, a keritès mellett hosszu favályuk nyujtózkodtak, amelyekbe tiszta forrás vize csörgedezett alá a közeli dombról.

Megállott a deák s szomjuságát oltotta a csorgó vizével. Majd leheveredett a keritės árnyékába pihenni.

Elszenderedett kissé, de csak félálomra. Egyszer valami ének-foszlány kezdett belejátszani álmába, ami a közelben sok-sok ember ajkáról szakadozott az ég felé.

Fölserkent Balázs deák és könyökére támaszkodva kezdte figyelni az éneket. Rája ismert: zsoltár volt . . . Magyar ének ezen az idegen égtájon!

Busan zengedezte:

Uram ellenségem
Földre nyomott engem,
Szomjuhozza véremet,
Setét barlangokba
— Mint elevent sirba —
Szoritottak engemet . . .

Fáradtan, szárnyszegetten szólt az ének . . . a dallamba is, szövegbe is hibák csusztak bele . . . elakadtak, küszködtek, összezavarodtak az énekesek. Fölajazott szivvel figyelt a deák a magyar zsoltárra.

Egyszer alázatos hang szakitotta meg figyelmét.

— Isten áldja, jó uram! — köszönt rája egy ifju legény, aki nagy korsóval lépett a csorgóhoz.

— Kik vagytok jó öcsém? — kérdezte Balázs deák nagy felindulással. — Kik énekelnek odabent a kertben.

— Rabszolgák vagyunk, uram, a Murza bég rabszolgái! — felelt a legény. — Szolgaságra hajtott székelyek!

— Miért nem váltakoztatok meg?

— A szegénység uram! — sóhajtott a legény. — Nem tudtuk a sarcot lefizetni. Murza bég vásárolt össze örökös szolgáinak . . . Nincsen innen többé menekvésünk! . . .

A deák felállt és a keritės nyilásán benézett a kertbe.

— Olyan sokan vagytok? — kiáltott nagy megdöbbenéssel.

— Bizony, uram, éppen elegen vagyunk az örökös kinra! — bólintott a legény.

A zsoltár ujra felcsendült. Fájdalmasan vergődött a kert fái között, mint a sebzett madár éneke. Elváltozott arccal hallgatta a deák és ujra meg ujra benézett a nyiláson a rabok seregére.

A legény ezalatt megtöltötte korsóját a csurgó vizével.

— Isten áldja meg ifjuram! — bucsuzott a deáktól. — Boldog, aki szabadon járhat s hazájába is elmehet!

— Várj, öcsém, várj még egy percig! — kérlelte a deák a legényt. S megint a kert felé fordult s hallgatta a zsoltárt . . . megtörtszivü magyarok énekét! . . .

— Uram, mennem kell! — szólt ismét a legény. — Ostorral jön utánnam a tatár . . .

— Együtt megyünk, öcsém! — emelte föl elváltozott arcát Balázs deák. — Itt maradok közöttetek, énekelni fogok veletek és vigasztalni foglak gyászos sorsotokban.

Elindult a legény, határozott lépésekkel követte a deák.

És nemsokára uj erővel zendült föl a zsoltár a kertben. Előlszárnyalt a Balázs deák hangja, utána nagy bátorsággal zengett, zengett az ének a rabok ajkán. *Gyallay Domokos.*

A mediaşi unitárius egyházközség hivei 1936. december hó 6-án megtartották első istentiszteletüket az ősz folyamán épült uj templomukban. Bende Béla lelkész lélekből fakadó hálaadó imája vezette a hiveket Isten elé. Majd „Aki rátette kezét az ekeszarvára és hátratekint, nem méltó az Istenországára" alapige nyomán rámutatott azoknak a feladatoknak jövőt igérő szépségére és nagyságára, melyek az első barázda meghuzása után még a hivekre várnak. Az ünnepi istentiszteleten Gvidó Béla esperes és Dr. Vajda Béla egyh. főtanácsos is részt vettek. Itt nyugtázza a mediaşi egyházközség az alábbi adományokat: Chidea 300, Bucureşti 500, Corneşti 250, Sânduleşti 750, Suplac 165, Seuca 1000, Turda 1020, Târgu-Mureş 304, Bodogaia 400, Şoimoşul-mic 245, Şimoneşti 300, Crăciunel 120, Chenuş 200, Ocland 400, Rareş 338, Odorheiu 300, Racoşul de jos 765, Ormeniş 1000, Aita-mare 1000, Baraolt 508 leu. A fenti adományokért a leghálásabb szivvel mondunk köszönetet ugy a lelkész, mint a gyüjtést végző afiainak, kiknél kérő szavunk nemcsak megértésre, de teljesitésre is talált. Reméljük, hogy a többi egyházközségek sem fognak megfeledkezni kérésünkről; minden adomány egy nagy és magasztos célt szolgál, mert 600 unitárius lelket ment meg a jövőnek. Teljesen vagyontalanul állunk s az épitkezésből fennmaradt 200.000 lei tartozás hittestvéreink támogatása nélkül könnyen a pusztulásba visz. Istennek áldása legyen a megértő lelkeken, a nemesszivü adakozókon. *Az egyházközség vezetősége.*

ELTÁVOZOTT PAPOMHOZ . . .)*

Amióta eltávoztál tőlünk,
Szegény lett azóta a mi lelkünk.
Nincsen itten béke már, csak harag,
Hiába szól már nekünk a harang . . .

Te voltál az, aki meggyujtottad
Alvó hitünk, s lángra lobbantottad!
Te tudtad csak, ezt itten megtenni . . .
Miért kellett neked mégis menni . . .

Miért nem ültél tovább mi közöttünk?
Hiszen téged mindnyájan szerettünk!
Vagy tán vannak szegényebbek hitben?
Elhagyatottabbak, mint mi itten?

Ha igy van: akkor megbocsájtunk.
S igérjük, hogy útaidon járunk . . .
És ezután még erősebb hittel
Maradunk az „Egy igaz Istennel!"

FERENCZY FERENC.

*) Komjátszegi Géza jeleni bihori lelkészhez.

Dr. Hall Alfréd szózata.

A szabadelvü kereszténység és vallásos szabadság nemzetközi társulat elnöke, Dr. Hall Alfréd a következő Szózatot bocsátotta ki a „Nemzetközi vasárnap" érdekében:

Kedves Barátaim! Mielőtt elküldeném evangéliumi szózatomat azokhoz az egyházakhoz és csoportokhoz, amelyek a mi egyesületünket alkotják, először a mi szellemi irányunk vezéreinek és munkásainak kívánok tudósitást küldeni.

Az 1936-ik év Nemzetközi Társulatunk munkájában és fejlődésében a csöndes, de igazi haladást jelentő törekvésnek volt az éve.

Az Arhemben (Hollandia) tartott megbeszélés egybehozta a társulat legtevékenyebb tagjait. Ezen megbeszélésnek az volt a célja, hogy tisztázza a legközelebbi nyári oxfordi konferencia eszméit és alapelveit. A konferenciát testvéri érzés és életet adó lelkesedés jellemezte. A jelenlevők gondos megfontolása után egyhanguan megállapitott evangéliumi szózatot küldhettünk az egyházaknak és csoportoknak, melyek a mi társaságunkba tartoznak.

Amerikában a Harward-egyetem ünnepén megjelentem. Ott igen sok kedves, megnyugtató tapasztalatot szereztem. Élénk az érdeklődés az európai események iránt.

Szives üdvözletemet küldöm minden barátomnak, akik részt vettek a haladó hit és vallásos szabadság nagy munkájában. Az elmult évben még jobban meggyőződtem, hogy milyen nagy feladat áll előttünk, mert sok ellenséges erő áll azzal szemben, aminek megvalósitását mi kitüztük. Egyik ilyen erő: a teljhatalmu állam, amely tagadja az egyéni vallásosság jogát, a másik pedig az ősrégi teológia álláspontja.

A vallás és teologia birodalmában is kemény támadások érték a haladó kereszténységet. Nemcsak az ősrégi teologiai irány támadja, hanem az a bölcseleti irányzat is, amely az egyént teljesen alája akarja rendelni az államnak. Ez a támadás nem lep meg, mert a mi hitünk azt hirdeti, hogy az Istennek az emberi társadalmi életében fontos célja van és minden személyiségnek a jelentőségét kihangsulyozza. Az ilyen hit a létet szellemi szempontból értékeli, ami ellentétben áll a nemzetek materiálista vezetőinek felfogásával. Ezért hozta az arnhemi konferencia a következő határozatot: „A világ jelen helyzetében a polgári és vallásos szabadságnak alapvető eszméit ujra kell magyarázzuk a jelen idők szükségeinek megfelelően, meg kell erősitsük az egyházak autonomiáját szellemi feladataikban és követelnünk kell a nemzetközi igazságosság alapelveinek érvényre jutását."

Olyan helyzettel állunk szemben, amelyre csak kevés idővel ezelőttt senki sem gondolt mi közülünk. Egyfelől a teologiai dogmatizmus, másfelől a bölcseleti istentelenség jutott előtérbe s mindenik azt követeli magának, hogy ő fogja a nemzetek számára az üdvöt meghozni. Az „én" és a vallás egymást kölcsönösen megtagadják. Minthogy mi az észszerü vallásosságnak vagyunk az őrizői, a jelen

világhelyzetben nagy a mi felelősségünk. Arra kell törekednünk, hogy a felelősség parancsának eleget tegyünk. Ne tévesszük szem elől a mi hitünknek megváltó hatalmát. A mi általános felfogásunk az embernek Istentől való teremtéséről, amely Jézus évangéliuma szerint abban áll, hogy minden ember Isten gyermeke, arra fogja vezérelni a nemzeteket, hogy a béke és embertestvériség eszméit valósitsák meg. Az emberről való nemesebb, méltóságosabb felfogás nemesebb állapotokat teremt mindenütt ezen a földön.

Folytassuk a világon az igazság keresését és szolgáljuk az Istent és az embert. Igyekezzünk mélyére hatolni hitünknek, legyünk áhítatosak, tiszteletteljesek az imádkozásban és életünk számára válasszuk ki a legmagasabb eszményeket.

A Dávid Ferenc Egylet 1935. évi számadás részletező adatai*)

1. Az 1934. évről áthozott vagyon összege	*118,484·50*
2. Az 1935. év bevételeinek összege . . .	*71,671·—*
Együtt . . .	*190,156·50*

Az 1935. évi bevételek részletezése

1. Tagsági dijak	*12,580·—*	
2. Előfizetői dijak	*10,409·—*	
3. Alapitói dijak	*2,675.—*	
4. Kamatok	*3,260·—*	
5. Adományok	*12,301·50*	
6. Naptár és nyomtatványok . .	*23,558·—*	
7. Estélyek	*6,888·50*	
Összesen . . .	*71,671·—*	*lei*

Az évi kiadások részletei

1. Az U. K. és Z. M. kiadásai	*51,495·—*	
2. Az egylet története	*11,556·50*	
3. Tiszteletdijak	*6,180·—*	
4. Ügykezelés és levelezés . . .	*3,582·50*	
Összesen . . .	*72,815·—*	*lei*

Ezek alapján az 1936. évre átvitt vagyon összege . . . . . 117,342.50 lei volt.

Gálfi Lőrinc, pénztárnok.

*) A titkári jelentés helyszüke miatt kimaradván, csak a pénztári adatokat közöljük.

Kovácsi Pál festőművész képkiállitása.

A karácsony tája uj örömet jelentett a cluji közönségnek: Kovácsi Pál rajztanár és festőművésznek a Minerva r.-t. épületében rendezett képkiállitásával. A jeles festőművész hetven gyönyörü szép alkotását mutatta be ezen a kiállitáson. Ez a kiállitás egy valódi művészlélek öntudatosságáról tesz tanubizonyságot. Kovácsi Pál is Baia-Maren, a kiváló mester: Thorma Károly iskolájában találta meg azt a lehetőséget, hogy önmagára rátaláljon s képességei a magok teljességében jelenhessenek meg. Általában az egész képkiállitás egy derült, bizalomteljes léleknek igazi művészi megnyilatkozásai. A különböző tájképei, csendéletei, arcképei, elképzelései mind telve vannak biztató szinekkel, erővel és finomsággal, amelyek va-

Tájkép Kovácsi Pál festőművész kiállitásából.

Csendélet Kovácsi Pál festőművész kiállitásából.

rázslatosan hatnak ránk. — E kiállitás megszemlélése után örömmel és büszkeséggel állapithatjuk meg, hogy Kovácsi Pál művészete igazi értéket jelent s mi büszkén hivatkozunk rá, mint unitárius testvérünkre.

GYERMEKMOSOLY.

Ebben a sivár, gondfelhőzött létben,
Hol annyi vész dul — villámlik, dörög: —
Bekárpitozva az eget sötéten -
Mely jégfátyolt von a szivek között,
Pusztitva annyi szép testvéri-érzést
És annyi álmot megfagyaszt, lehüt:
Mily vigaszos, mily derüthintő látni
Vig gyermekarcon mosolyos—derűt, -

Melyet a gond még nem felhősitett be,
S a szemek mélye kincses, tiszta tó,
Örömváró, gyanutlan; biztató, -
Csupa jót-hivés, simuló remény,
Szeretetkérés sugárzik belőle,
Holnappal nemtörődő könnyü bölcs
A gyermek, — kinek még nagy eseménye
A Ma lepkéje s az érő-gyümölcs.

Ember, te gondlehuzta bus, szegény:
Nézd e derüs fényt - és te is nevesséI,—
Tedd a kezed, a fáradt, munkatörtet
A kis kacsókba, hogy vezessenek,
S állj meg velök a Meserengetegnél, -
És oszlanak a jéghegyek körülted!
- Őrizd, vigyázd, hogy ne hervassza le
A friss mosolyt az édes gyermekarcról
Időelőtt a sors viharszele,
Mely ugyis minden létet végig sarcol.

Mert van-e gyermek siratnivalóbb,
Mint az, aki megértőt nem találhat, -
Ki idegen marad az otthonának
S részvétlen senyved, mint fióka-Jób?
Kit gonosz-kéztől ütleg, durva-szó ér,
S kit vig-kedv helyett titkon könnye [fojt?...
Ó, van-e annál ridegszivübb hóhér,
Ki elhervasztja a gyermekmosolyt?

KRÜZSELYI ERZSÉBET.

Unitárius Irodalmi Társasági közgyülés.

Az Unitárius Irodalmi Társaság évi közgyülését 1936. december 12-én tartotta. Dr. Ferenczy Géza elnök nyitotta meg az ülést. Ritkán hallottunk tartalmasabb megnyitót, melynek igazi értékét nem azok a szép szavak adták, melyekkel a nagyrabecsült elnök a letelt év tapasztalatairól, eredményéről beszámolt s a jövő irányelveit vázolta, hanem azon nemes cselekedete, hogy ujabban megint 16.000 leit adományozott az „Unitárius Irodalmi Társaság" céljaira és pedig: 10.000 leit „Vándorgyülés alap" cimen, melynek célja a népi kultura szinvonalának emelése, 1000 leit adott történelmi egyházközségeink bármelyike történetének megirására, 1000 leit adományozott egy unitárius vonatkozásu és tárgyu történelmi elbeszélés irására s végül 4000 leit egy unitárius tárgyu regény irására. Közgyülés ezt lelkes éljenzéssel vette tudomásul s a nemesszivü adományozónak jegyzőkönyvileg fejezte ki hálás köszönetét.

Következett S. Nagy László titkári jelentése s azután Vári Albert szerkesztő számolt be a „Keresztény Magvető" 1936 évi működéséről. Megtudjuk a jelentésből, hogy a jelzett folyóiratban az 1936-ik év folyamán megjelent 6 hittani, 18 történelmi, 2 nevelési, 10 egyházi életre vonatkozó dolgozat, 4 költemény, 19 könyvismertetés és több kisebb közlemény. A „Keresztény Magvető füzetei" cimü sorozatban megjelent S. Nagy László: „Az Unitárius Irodalmi Társaság története" és Kovács Imre: „Adatok a calnici unitárius egyházközség történetéhez"; az „Unitárius Irodalmi Társaság szakkönyvtára c. sorozat is két kiváló művel gyarapodott, Fikker János: „Az Istenfogalom korunk tudományos gondolkozásában" és Dr. Gál Kelemen: „Kilyéni Ferencz József unitárius püspök és kora". Hadházy Sándor pénztárnok jelentése szerint az Unitárius Irodalmi Társaságnak jelenleg van 282.224 lei vagyona van.

Sajnálattal vette tudomásul a közgyülés S. Nagy László főtitkár lemondását s őt tiszteletbeli főtitkári cimmel tüntette ki, főtitkárnak pedig egyhangulag Szentmártoni Kálmánt választotta meg, akit ez alkalomból Dr. Ferenczy Géza meleg szavakkal üdvözölt.

Pályázati hirdetés. Az Unitárius Irodalmi Társaság uj pályázatot hirdet „Blandrata élete és egyházi működése" c. pályatételre a korábban közzétett feltételek mellett. A pályadij Kahlfürst Imre nyomdatulajdonos ur adományából 2000.— azaz kettőezer lej. Az idegen kézirással leirt és jeligével ellátott pályamunkák 1937. október 1-ig adandók be a Társaság elnökségéhez.

A Dávid Ferenc Egylet évi közgyülése. November hó 13-án délután 5 órakor folyt le a következő müsorral. Énekelt a Teol. Akadémia énekkara Ütő Lajos tanár vezetésével. Mélyen járó imát mondott Simén Dániel lupeni lelkész. Az egyházi élet komoly kérdéséről tartalmas megnyitó beszédet tartott Dr. Abrudbányay Ede elnök. Ehrenwerth Sárika pedig Reményik Sándornak „Dicsőség Istennek . . ." cimü költeményét adta elő igazi mély átérzéssel és ellentállhatatlan hatással. Kovács Lajos braşovi esperes pedig „Gondolatok az unitárizmusról" cimen az unitárizmus eszme elmélyitéséről és a missziói számtalan más kérdéséről tárt elő életrevaló gondolatokat.

Az idei első kulturdélután a püspöki lakásban december hó 4-én volt, mely szinvonalban, látogatottságban talán még magasabban állott, mint az elmult éviek. E nemes, hangulatos lelket épitő kulturdélutánon költeményeiből Ürmösi Károlyné olvasott fel, igazi mély hatást gyakorolva finom gondolataival a nagy hallgatóságra. P. Boros Irén a jeles énekművésznő Godard: Bereusse, Massauet: Elegiáját adta elő igazi elragadó művészi szabatossággal Lazar professzor celló és Ütő Mária hozzáillő zongorakiséretével. Diviacky Mária a kitünő hegedü művésznő Ütő Mária zongorakisérete mellett Dvorak-Kreislertől több darabot játszott el teljes sikerrel. Sz. Szappanyos Gabriella Csodabogarak cimen tartott érdekes, szellemes felolvasást a sajtóhibák világából. Chopin: Scherzoját, Dohnányi: Rapsodiáját zongorán Tulogdy Sári játszotta kiváló művészettel, végül Mozart Susanna áriáját S. Czeglédy Emma „Figaro házasságából" énekelte Dr. Dóczy Zoltán zongorakisérete mellett a többi számokhoz méltóan magas szinvonalu müvészettel. — Legközelebbi kulturdélután 1937 januárius 8-án (pénteken) délután fél 6 órakor lesz.

Karácsonyfaünnepély Clujon. Clujon a szünidő kiadása előtt a kollégiumi ifjuság műsoros ünnepélyben adott kifejezést karácsonyelőtti hangulatának. A cserkészcsapat pedig éppen a Főtanácsi ünnepély alkalmával egy szépen sikerült ünnepély keretében nagy közönség előtt bizonyitotta be komolyságát, igazi nemes törekvését. A D. F. Nőegylet pedig szegény gyermekek számára rendezett karácsonyfa ünnepélyt s gondoskodott tekintélyes ajándékokról. Ez az ünnepély a Nőkszövetsége nagytermében folyt le megható programmal a nagy közönség előtt.

Az Egyetemes Lelkészkör dec. 12-én d. e. tartotta meg az Egyházi főtanáccsal kapcsolatos közgyülését. Elnöki megnyitót Pál Dénes elnök mondott, imádkozott Vári Domokos. A főhatósági leiratokon s a vidéki jelentéseken kivül a pénztáros számadása s az Unitárius Szószék szerkesztőjének jelentése volt még a közgyülésl tárgya. Dr. Kiss Elek tanár az egyházi élet felfrissitése kérdéséve kapcsolatos tervet és javaslatokat terjesztett elé, melyek felölelték mindama kérdések megoldását, amelyektől függ egyházi életünknek teljes és alapos megujulása. Bálint Albert lelkész tartott a lelkészi hivatást feltáró felolvasást. A Lelkészkör müködéséből kitünt, hogy ez a szerve egyházi életünknek hivatása magaslatán áll. *Jelenvolt.*

Rovatvezető: *Ifj. Hadházy Sándor.*

Kedves olvasóinknak és munkatársainknak szerencsés boldog újesztendőt kívánunk!

A nemzetközi unitárius vasárnap, midőn a világ összes unitáriusai az együvétartozás szent érzésében adnak hálát az egy igaz Istennek, január hó 10-én lesz. A főtisztelendő Püspök ur erre vonatkozólag a szükséges intézkedést megtette, az egyházközségeknek az utasitásokat megadta.

Lelkészi kinevezések illetve áthelyezések. A főt. Püspök ur Simén Dániel azelőtt fägäraşi lelkészt kinevezte Lupeni rendes lelkésznek, aki állását november hó 22-én el is foglalta; Szász Dénes lelkészjelöltet pedig kinevezte Firtuşuba rendes lelkésznek, aki állását december hó 20-án foglalta el; Lőrinczy Mihályt pedig kinevezte Făgăraşra segédlelkésznek. Ifju lelkésztestvéreinknek az uj munkamezőn sok sikert, megelégedést és boldogságot kivánunk.

Uj doktor. Örömmel értesültünk, hogy Csiki Endrét, Csiki Albert odorheiköri felügyelő gondnok tehetséges fiát december hóban a Cluj egyetemen jogtudományi doktorrá avatták. A jeles ifjunak szivből gratulálunk.

Pálfi Márton irodalmi alapra eddig a következő adományok folytak be: Kovács Kálmán, Dr. Lukácsi József, Dr. Gál Kelemen, Dr. Ferencz József, Dr. Tauglicht Samu, Pálffi Sz. Mózes és neje Pálffi B. Anna 200—200 leit, Abrudbányai Ürmösi Jenő, Pálffi B. Samu, Bartha Miklós 100—100, Dr. Tóth György 500 leit. Felkérjük az elhunytnak barátait és tanitványait, hogy az alaphoz — bármily csekély összeggel is — sziveskedjenek hozzájárulni.

Nyugalomba vonult lelkész. Kisgyörgy Imre hoghizi lelkész betegségére való hivatkozással 1937 január hó 1-évél nyugalomba vonult. Egy komoly, tehetséges lelkésztársunk vonult vissza a munkatérről, amelyen egyházunk számára egynegyedszázadon át kiváló odaadással és sikerrel dolgozott. Adja az Isten, hogy a nyugalombavonulása után még sokszor és sok évig találkozhassunk vele egyházi életünkben s egészsége térjen vissza minél előbb!

Pietroaşan a megüresedett lelkészi állásra pályázat van hirdetve január hó 10-iki határidővel.

Házasság és eljegyzés. Székely Anna és Szakács Ödön december hó 27-én házasságot kötöttek s egyházunk áldásában részesültek. Az egyházi áldást Vári Albert teol. akad. dékán adta az ifju párra. Boldog, szerencsés hosszu életet kivánunk az ifju párnak. — 1936 évi december hó 24-én Barabás Margitka és Péterffi Gyula zenetanár, valamint Szabó Lidi és Kovács Jenő adóhivatali tisztviselő jegybe léptek. Az ifju szivek boldogságában mindnyájan osztozunk s tiszta szivből kivánjuk, hogy az eljegyzést minél hamarabb kövesse boldog házasság.

Az Unitárius Közlöny előfizetési ára évi 36 lei. A D. F. E. évi rendes tagsági dija 60 lei. A D. F. E. örökös alapitói dija 1000 lei. A rendes- és alapitó-tagok egyleti tagsági jogaik gyakorlása mellett kapják az Unitárius Közlönyt is. Az előfizetési dij csak a Közlönyre jogosit. Kivánatos tehát, hogy mindenki lépjen be az egylet tagjai sorába s dijait rendezze.

Nyugtázás. Az egylet pénztárába november 20-tól december 20-ig tagsági dijakat fizettek: Deák László Miercurea-Niraj 1933—1937-re, Gál Ernő Diciosânmartin, Özv. Bardócz Ferencné Turda 1935—1936-ra, Péter József Suplac, Gálffy Ferencné Firtănuş, Solymosi István Dumbrăveni, Komjátszegi Géza Bihoria, Zsigmond József Locodeni, Nagy József Ormeniş, Patakfalvy Zsigmond Cluj, Benczédi Domokos, Unitárius Egyházközség Avrameşti, Dr. Gyergyai Árpád, Dr. Jancsó Ödönné, Dr. Kauntz Józsefné Cluj 1936-ra, Unitárius Egyházközség Târgu-Mureş 1933—1936-ra, István Lajos 1935-re, Pap Ferenc Chedea 1934—1937-re, Özv. Ekárt Andorné Cehetel 1933-ra, Bálint Ödön Crăciunel 1936—1937-re, Unitárius Egyházközség Câmpia-Turzii 1934—1936-ra, Imre Pál Sânpaul 1934—1936-ra, Erdős Mihály, Dr. Borbély Béla Turda 1937-re, Dávid Ferenc Nőegylet Secueni 1935-re, Tóth Vilmos Avrameşti 1937-re, Ifj. Kovács Elek Cluj 1934—1935-re. — Előfizetői dijat fizettek: Kádár László Band, Német Jánosné Miheş, Ádám Sándor Septeriu, Egyed Dániel Ocland, Unitárius Egyházközség Dumbrăveni, Unitárius Egyházközség Mediaş, Fazakas Péter Secueni, Berey Ilona Roaua, Unitárius Nőszövetség Ioneşti, Becze Gergely Aiud 1936-ra, Özv. Bencze Dénesné, Egyed Erzsébet Ocland, Gyárfás Lina Dumbrăveni, Márton András Nicoleni, Geréb Zsigmond I. G. Duca, Komjátszegi Lajos Valeni, Zsakó Lenke Cluj 1937-re, Unitárius Egyházközség Crăciunel 1936—1937-re, Dávid Ferenc Nőegylet Secueni 1935-re, Unitárius Egyházközség Ioneşti 1933—1936-ra, Kovács Mózes Rareş 1935—1936-ra, Unitárius Egyházközség Aiud 1935-re. — Alapitói dijban fizettek Özv. Vass Albertné Ocland 1000 lejt, Máthé Mózes Ocland 500 lejt és Szabó István Sânpaul 250 lejt.

Cluj, 1936 december hó 20-án.

Gálfi Lőrinc, pénztárnok.

Az „Unitárius Közlöny" megjelenik havonta.
Szerkesztő: Benczédi Pál.
Tipografia „PALLAS" könyvnyomda Cluj, Str. Vlahuţa 3.